

صاحب امتیاز و مدیر مسئول:
فیروز اسماعیلی نژاد
قائم مقام مدیر مسئول: امید عباسی
زیر نظر شورای سیاستگذاری
سردبیر: دکتر ایرج گلشنی
چاپ: کارگر

توزیع: کار و کارگر
سازمان آگهی ها: ۰۹۱۹۸۵۴۳۹۹۶
تلفن دفتر مرکزی روزنامه: ۰۲۱)۸۸۷۶۹۲۲۷
پست الکترونیکی: Eghtesadsaramad@gmail.com
نشانی سایت: Eeghtesadsaramad.ir
عضو انجمن روزنامه های غیردولتی

عضو انجمن صنفی مدیران نشریات ایران
عضو تعاونی مطبوعات کشور
نشانی دفتر مرکزی:
تهران - خیابان سپهرودی شمالی بالاتر از بهشتی - پلاک ۵۵۶
طبقه سوم - واحد ۳
سازمان شهرستان ها: ۰۹۱۹۸۵۴۳۹۹۶

یکشنبه- ۳۱ خرداد ۱۴۰۲
سال هفتم - شماره ۱۶۵۶

روزنه

برقراری امنیت در خلیج فارس با همگرایی کشورهای منطقه صورت می گیرد

فرمانده نیروی دریایی سپاه گفت: برقراری امنیت در خلیج فارس و تنگه هرمز با هم افزایی و همگرایی کشورهای این منطقه صورت می گیرد و هیچ نیازی به حضور نامشروع کشورهای فرامنطقه ای در خلیج فارس نیست. دریادار پاسدار علیرضا تنگسیری فرمانده نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در رأس هیأتی از معاونین و مسئولین نیرو، صبح امروز از جزایر نازعات خلیج فارس بازدید و با «دلوران از جان گذشته جمهوری اسلامی» گفت: بالاترین مدال افتخار ما، آن کاری است که موجبات رضایتمندی رهبر معظم انقلاب اسلامی و نائب امام زمان (عج) در پی داشته باشد و ما بابت کسب این توفیق الهی از خداوند متعال بسیار شکر گذاریم و توشه ای امیدبخش برای دنیا و آخرت خود محسوب می کنیم. سردار تنگسیری با تأکید بر نقش ویژه نیروی دریایی سپاه پاسداران در ایجاد ثبات امنیت پایدار در خلیج فارس تصریح کرد: از همه رزمندگان دریادل و خانواده های بصیر و محترم که بصورت شبانه روزی برای دفاع از حریم مرزهای آبی حرم جمهوری اسلامی و ایجاد ثبات امنیت پایدار در خلیج فارس و تنگه هرمز زحمت می کنند و عاشقانه در مسیر شهادی دریایی گام بر می دارند تقدیر و تشکر می کنم. دریادار پاسدار علیرضا تنگسیری با تأکید بر حسن انجام ماموریت ذاتی نیروی دریایی سپاه در ایجاد ثبات امنیت خلیج فارس و تنگه هرمز توسط دلوران از جان گذشته نیروی دریایی سپاه، گفت: برقراری امنیت در خلیج فارس و تنگه هرمز با هم افزایی و همگرایی کشورهای این منطقه صورت می گیرد و هیچ نیازی به حضور نامشروع کشورهای فرامنطقه ای در خلیج فارس نیست.

بررسی نقشه راه توسعه اقتصادی از مسیر دریایه در گفت و گو با منظر هادی حق شناس

بخش یابانی

آیا اقتصاد ایران ناگزیر به کوچ از کویر به دریاست؟

گروه اقتصاد دریا - احمد میر خدایی - ترسیم نقشه راه توسعه اقتصادی

کشورمان با استفاده از مزیت های دریایه از منظر هادی حق شناس به عنوان یک کارشناس اقتصادی و صاحب نظر در حوزه اقتصاد دریا پایه ما را در اقتصادسرامد بر آن داشت که این گفته های قابل اعتنای او رادر روزنامه دریایی اقتصاد سرآمد باز نشر کنیم شاید برای ما و شما و صد البته دولتمردان ایران اسلامی تأکید مجددی باشد بر این ادعای کارشناسان و تحریریه روزنامه دریایی اقتصادسرآمد که ایران یک کشور دریایی است و نه کویری. در واقع این تصمیمات غلط تصمیم سازان و تصمیم گیران نمایندگان مردم ایران در ادوار مجلس شورای اسلامی بوده که نه تنها جلوی این تصمیمات بر پایه تفکر منافع زودگذر را نگرفته بلکه خود نیز برای مطالباتی از جمله تمرکز صنایع در شهرها و مناطق تحت نمایندگی شان، همراهی کرده اند و چوب لای چرخ توسعه این کشور شدند. احداث و راه اندازی صنایع آب بر پتروشیمی، سیمان و ذوب آهن در استان های بی بهره از آب تنها و تنها یکی از اشتباهات راهبردی آن هاست این در حالی است که می بایست این صنایع آب را در بیش از ۵۸۰۰ کیلومتر نعمت خدادای (سواحل جنوب و شمال) مستقر کنند نه دور از آب؟

چه چیزی باعث شده که تا این حد اقتصاد و فرهنگ ایران از دریامحوری دور بماند؟

هادی حق شناس: دلیل اصلی، شکل نگرفتن تفکر اقتصاد دریایه است. در

نتیجه، معماری ایرانشهر به سمتی رفته که شهرهای ما در کنار سواحل بنا نشوند و غالباً شهرها در مناطق داخلی کشور که دسترسی مناسب به آب و طبیعت داشته اند، بنا شده اند، اما با توسعه شهرنشینی و افزایش مشکلات، بازم بر این رویکرد اصرار شده و امروزه حتی شهرهای جدید کشور نیز در همان مناطق کویری بنا می شوند که دیگر امکانات طبیعی و آب آنها قادر به جبران نیازهای جمعیت های میلیونی نیست. بیگانگی با اقتصاد دریایه به قدری است که حتی در مناطقی نظیر علویه که پایتخت پتروشیمی کشور است، گرچه صنایع با استفاده از مزیت دریا احداث شده اند، اما همچنان محل سکونت اصلی کارکنان و مهندسان این صنایع در همان شهرهای کویری باقی مانده است.

احداث صنایع دریامحور نظیر فولاد و پتروشیمی در مرکز کشور به بهانه حفاظت از آنها در مقابل حملات احتمالی دشمنان چقدر در مهجور ماندن اقتصاد دریایه سهیم است؟

هادی حق شناس: این موضوع حتی اگر زمانی قابل توجهی بوده، الان توجیهی ندارد؛ به خصوص اینکه احداث برخی صنایع آب بر و دریایه در نقاط مرکزی در همین سال های اخیر اثبات می کند که چنین بهانه ای نه برای حفظ امنیت صنایع، که ناشی از یک تفکر غلط بوده است که معتقد بودند مثلاً ایجاد پتروشیمی یا پالایشگاه در یک منطقه، موجب آبادانی آنجا می شود؛ این در حالی است که عقل سلیم نمی پذیرد مثلاً جنوب ایران تا تهران لوله کشی شود تا نفت به پایتخت برسد و آنجا پالایشگاه احداث شود؛ درحالی که می توان همان پالایشگاه را با هزینه کمتر در جنوب احداث و فرآورده آن را به محل مصرف ارسال کرد. ازاین رو به نظر من نگاه در احداث صنایع بدون توجه به مزیت های دریایه صرفاً امنیتی نبوده و وزن اصلی به همان دیدگاه غلط آبادانی منطقه ای اختصاص داشته است. شواهد هم موجود است؛ مثلاً وقتی ما خودروسازی مونتاژکار احداث می کنیم و قطعات خودرو را از سایر کشورها به بنادر جنوبی می آوریم، چرا باید خودروسازی را به جای مناطق ساحلی کشور، در تهران یا سایر مناطق فاقد مزیت مستقر کنیم؟

اگر قرار باشد یک آرمان شهر دریایه مثلاً در منطقه مکران احداث شود، نقشه راه آن چیست؟

هادی حق شناس: اول باید به این واقعیت توجه کرد که فقط وقتی زیرساخت مورد نیاز برای زندگی در یک منطقه فراهم شود، زندگی اجتماعی به شکل مطلوب در آن منطقه شکل خواهد گرفت و وقتی این زیرساخت ها فراهم نشود زندگی هم شکل نمی گیرد؛ مگر به اجبار و با کیفیت نازل. مثلاً اگر ما می خواهیم نمادی از اقتصاد دریا محور را در سواحل مکران ایجاد کنیم و یک کانون جمعیتی را به این منطقه سوق دهیم، ابتدا باید در این منطقه زیرساخت های حمل و نقلی نظیر ریل، فرودگاه و بندر و زیرساخت های مورد نیاز برای زندگی مانند بیمارستان، تفرجگاه و... را فراهم کنیم تا جمعیت با یقین به موجود امکانات مکفی در این منطقه مستقر شود. این کاری است که در دنیا انجام می شود. درحقیقت ما نمی توانیم دورنمای خوبی برای توسعه مکران ترسیم کنیم و انتظار داشته باشیم ابتدا جمعیت در این منطقه

متمرکز شود و بعد زیرساخت ها را به فراخور نیاز جمعیت و به تکافی منابع فراهم آوریم. مطمئناً وقتی بهترین راه آهن، فرودگاه، مدرسه، بیمارستان، تفرجگاه و... در شهری مثل چابهار ایجاد شد، آنجا به یک مقصد مطلوب و جذاب برای مهاجرت داخلی و انتقال کانون های جمعیتی کشور تبدیل خواهد شد.

چرا تاکنون چنین نقشه راهی را اجرایی نکرده ایم؟

هادی حق شناس: ما راهبرد توسعه اقتصاد دریامحور را جدی نگرفته ایم و به همین دلیل همه حاضر هستند در تهران بمانند و شلوغی، ترافیک، آلودگی هوا و... را تحمل کنند و فرسوده شوند، اما تهران را ترک نکنند؛ چرا؟ به دلیل اینکه در تهران همه امکانات مهیاست و اگر از آنجا خارج شوند، باز هم برای بسیاری از امور باید به آنجا برگردند. عکس این قضیه را در شهرهای ساحلی و به خصوص در سواحل مکران و چابهار شاهد هستیم که نیازهای آموزشی، بهداشتی، درمانی و تفریحی مورد نیاز جمعیت وجود ندارد و بسیاری ترجیح می دهند در این مناطق ساکن نشوند یا حتی از آنجا مهاجرت کنند. این در حالی است که با توجه به جمعیت چالش های کشور، اقتصاد ایران ناچار به کوچ از کویر به دریاست و در حقیقت ماینر رفع بسیاری از چالش های فعلی کشور از مسیر توجه به اقتصاد دریایه و تحقق توسعه اقتصادی از این مسیر است.

با توجه به مسائلی که مادر حوزه جذب سرمایه گذاری خارجی و به خصوص مالکیت خارجی ها در حوزه املاک داریم، چگونه می توان یک آرمان شهر دریایه را بدون سرمایه گذاری خارجی و تحمیل بار مالی به دولت ایجاد کرد؟

هادی حق شناس: ما در سواحل جنوبی کشور مزیت های نسبی فراوانی نظیر نفت، گاز، معدن و حمل و نقل داریم و شرایط برای احداث مجتمع های بزرگ پتروپالایشی، فولادی و صنایع مختلفی نظیر خودروسازی، لوازم خانگی و... داریم. در کشور هم شرکت های بزرگی در فولاد، معدن، پتروشیمی، خودرو، لوازم خانگی و... فعال هستند که می توانند از این مزیت ها بهترین استفاده را ببرند. دولت می تواند بعد از تدوین یک طرح جامع برای توسعه این مناطق و ایجاد مراکز جمعیتی جدید، این شرکت ها را مکلف کند که در قالب این طرح جامع، بهترین زیرساخت های مورد انتظار را در این مناطق احداث کنند. در این شرایط، شرکت های بزرگ به جای اینکه دفاتر، بیمارستان ها، باشگاه ها و سایر امکانات خود را در تهران احداث و متمرکز کنند، مکلف می شوند اینها را درجایی متمرکز کنند که مزیت های آن برای فعالیت اقتصادی آنها بیشتر است. توسعه دویی در امارات یا احداث شهر نئوم در ساحل دریای سرخ در شمال غربی عربستان سعودی، همه با چنین نقشه راهی انجام شده و منابع آن نیز از طریق سرمایه گذاران خارجی و شرکت های بزرگی که می توانند در این کار ذی نفع باشند، تأمین شده است. فقط فراموش نکنیم که پیش از هر کاری، باید از قبل الزامات آن را فراهم کنیم؛ مثلاً اگر قرار است چابهار به شهر آباد و پرجمعیت در سواحل مکران تبدیل شود که فرضاً یک میلیون نفر جمعیت را در خود جای دهد، از همان ابتدا باید سرانه آموزشی، بهداشتی، تجاری، انتظامی و... را پیش بینی کرده و تأمین اعتبار مورد نیاز آن را تضمین کنیم که چند سال بعد یک پروژه شکست خورده ناقص روی دست دولت و مردم نماند.

عیدی سپاه پاسداران به اهالی جزیره هرمز

قاب دوربین

عکس: رهبرامادادی

بدون شرح...

فریاد عزیزی - اقتصاد سرآمد